

Tekninen lautakunta

26.03.2019

Kaupunginvaltuusto

§ 56

26.3.2018

Asianro 438/11.03.07/2018

§ 42**Valtuutettu Eija Erasvuon ym. valtuutettujen aloite koskien lumenkaatopaikkojen harkittua sijoittamista ja mikromuovien suodattamista osaksi vihreämpää ja turvallisempaa Raisiota****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 26.3.2018 56 §

”Valtuutettu Eija Erasvuo jätti seuraavan aloitteen:

”Mikromuoviksi kutsutaan muovinhiukkasia, joiden halkaisija on alle viisi millimetriä. Niitä syntyy mm. muovituotteiden haurastuessa sekä tieliikenteen hiukkaspäästöistä.

Mikromuoveja on kaikkialla. Ongelmia syntyy, kun ne pääsevät vesistöihin ja reagoivat ympäristömyrkyihin. Vesistöjen mikromuovihitusista on mitattu jopa miljoonakertaisia myrkkymääriä ympäröivään veteen verrattuna. Vesistöissä mikromuovit päätyvät eliöiden ruoaksi, sillä planktoneliöt eivät erota mikromuovia oikeasta ravinnosta. Muovi kertyy planktonia syöviin vesieliöihin, kuten kaloihin, ja voi haitata niiden kasvua tai tappaa ne ennen lisääntymisikää. Planktonia syövästä vesieliöistä ne kulkeutuvat ravintoketjussa aina ihmisten ruokapöytiin asti. Niitä on havaittu jopa juomavedessä. Mikromuovia on löydetty kaikista maailman meristä, Itämeren kaloista ja simpukoista, myös sakalaisesta oluesta. Vesialueista kuormittuneimpia muovin osalta ovat Turun ja Helsingin vesialueet.

Suurin mikromuovin päästäjä on tieliikenne. Se aiheuttaa valtavan muovikuorituksen luontoon renkaista ja tienpinnasta irtoavien muovihiukkasten vuoksi. Liikenteen aiheuttama muovikuorma on jopa puolet vesistöön päätyvästä mikromuovista. Se päätyy sinne ilman, sadevesien, sulamisveden ja teiltä auratun lumen mukana. Tämän vuoksi lumenkaatopaikkojen sijaintia tulee Raisiossakin tarkastella kriittisesti ja huolehtia siitä, että sulamisvedet eivät joudu vesistöön.

Raisio on kokoonsa nähden Suomen vilkkaimmin liikennöityjä pikkukaupunkeja. Kaupunkimme läpi kulki vuonna 2016 keskimäärin 20472 ajoneuvoa vuorokaudessa, enimmillään jopa 33501 ajoneuvoa. Meidän tulisikin huolehtia, ettemme omalta osaltamme lisää elinympäristömme ja itsemme tuhoamista.

Raision Vihreä valtuustoryhmä esittää, että lunta ei kuljeteta vesistöjen lähelle eikä kipata mereen, vaan lumenkaatopaikat sijoitetaan niin, etteivät sulamisvedet lisää vesien ja maan muovikuormitusta. Sulamisvesien suodattamisesta tulee huolehtia aiempaa paremmin ja mikromuovi tulee kerätä talteen sekä puhdistamattoman jäte- ja huleveden pääsy erityisesti vesistöihin tulee estää.

Ehdotamme, että Raision kaupunki selvittää keinot ja kustannukset vesistöjen roskaantumisen ehkäisemiseksi ja mikromuovien pääsyn vähentämiseksi vesistöihin lumen vastaanottopaikoilta. Selvityksestä tulee käydä ilmi, miten lumen sulamisvedet voidaan käsitellä aiempaa paremmin niin, että suurin osa mikromuoveista saadaan talteen. Ehdotamme myös, että lumen kaataminen suoraan vesistöihin kielletään kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

26.3.2018

Eija Erasvuo ja Raision Vihreä valtuustoryhmä
Saila Rintee   Niko Toivonen
Pekka Heikkilä   Kristiina Engström
Janne Laulumaa   Maria Virko
Niina Äikäs”

Päätös   Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.”

Kaupunginhallitus 16.4.2018 129 §

”– – Kaupunginhallitus lähettää – – valtuutettu Eija Erasvuon aloitteen koskien lumenkaatopaikkojen harkittua sijoittamista ja mikromuovien suodattamista osaksi vihreämpää ja turvallisempaa Raisiota teknisen keskuksen valmisteltavaksi – –”

Tekninen lautakunta 5.3.2019 33 §

”Kaupungininsinööri Mikko Kunttu 27.2.2019:

Valtuutettu Eija Erasvuo ja muut allekirjoittaneet ovat esittäneet aloitteen koskien mikromuovien suodattamista ja lumenkaatopaikkojen sijoittelua.

Mikromuovit ovat alle 5 mm kokoisia pitkäikäisiä muovi-/kumihuikkasia. Vedessä niiden pintaan voi kiinnittyä haitallisia kemikaaleja ja ne voivat itsessään sisältää lisäaineita kuten pehmentimiä. Mikromuovit kulkeutuvat hulevesien mukana pois katualueelta. Hulevesiä ei puhdisteta, jolloin mahdollinen muovikertymä saattaa päätyä hulevesien purkupaikan ympäristöön. Myös katualueilta kerätty lumi sisältää mikromuovia.

Tehokkain tapa ehkäistä mikromuovien mahdollisia ympäristöhaittoja on vähentää ylipäättään muovituotteiden käyttöä ja korvata niitä vähemmän haitallisilla tuotteilla ja materiaaleilla. Rakennetussa ympäristössä mereen päätyvää kuormaa voidaan vähentää hulevesisuunnittelulla ja uusilla teknisillä ratkaisuilla. Liikenteen osalta tehokkaimpia keinoja ovat teiden puhdistus ja tiepölyn talteenotto (hiekoitushiekan poiston yhteydessä). Mikromuovien kulkeutumista vesistöihin pyritään estämään rajoittamalla päästölähteitä eli esimerkiksi yksityisautoilua vähentämällä. Joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen osuutta pyritään vastaavasti lisäämään. Hulevesien määrän vähentämiseksi tavoitteena on vettä läpäisevien pintojen määrän lisääminen imeyttämällä hulevesiä jo syntypaikoilla esimerkiksi painanteissa.

Raision kaupungin lumen läjityspaikka sijaitsee Kaislatiellä ja sinne ajetaan talven lumimäärästä riippuen noin 500 m³ katualueilta poistettua lunta vuosittain. Alue on toiminut lumen läjityspaikkana 5–10 vuotta. Alue on ainoastaan kaupungin sisäisessä käytössä. Lumen mukana kaatopaikalle kulkeutuu lumen joukossa oleva aines. Lumen läjityspaikalta valuvaa sulamisvettä ei puhdisteta, vaan se kulkeutuu oja pitkin edelleen kohti purkupaikkaa eli tässä tapauksessa Raision lahtea. Lumikuormia ei kipata suoraan veteen. Raision tekninen keskus on kartoittanut vaihtoehtoisia paikkoja huonolla menestyksellä. Toistaiseksi Kaislatien läjityspaikka on paras vaihtoehto lumen läjittämiseen.

Mikromuovista aiheutuvien ympäristöhaittojen esiintyminen on suhteellisen uusi maailmanlaajuinen ongelma. Hulevesien puhdistamiseen ollaan vasta kansallisesti kehittämässä toimintatapoja esimerkiksi biosuodattamoja tai hulevesien viivyttämiseen pyrkiviä avoimia järjestelmiä. Ilmastonmuutoksen myötä äkilliset suuret sadevesimäärät tulevat yleistymään eikä nykyisten hulevesijärjestelmien suurentaminen putkikokoja suurentamalla ole taloudellisesti perusteltua. Hulevesien ohjaaminen jätevedenpuhdistamoille vaatii putkikokojen sekä puhdistamojen kapasiteetin kasvattamista.

Parhailtaan on meneillään Smart & Clean -säätöön rahoittama hanke, jossa kehitetään uusia ratkaisuja hulevesien hallitsemiseksi. Projektin tulosten perusteella voidaan arvioida kustannuksia sekä vaihtoehtoja ongelmien ratkaisemiseksi. Muovipartikkeleista ei vielä ole maailmalla niin tarkkaa tutkimustietoa, että selkeitä toimenpiteitä voitaisiin aloittaa. Esimerkiksi Itä-Suomen yliopisto tekee mikromuoveihin liittyvää korkeatasoista tutkimusta ja tutkimuksen edistymistä seurataan. Tällä hetkellä tiedossa olevat ratkaisut eivät ole kustannustehokkaita. Raisiossa vesistökuormitus otetaan vakavasti. Hulevesijärjestelmän jatkeena olevien suurten ojien kunnostamisen yhteydessä ollaan rakentamassa mm. viivästysaltaita, joiden avulla kuormitusta saadaan vähennettyä.

Päätös Tuija Hyytiä ehdotti Niko Toivosen kannattamana, että asia jätetään pöydälle.

Tekninen lautakunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.”

Päätösehdotus Tekninen johtaja Antti Korte

Tekninen lautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös Niko Toivonen ehdotti Tuija Hyytiän ja Sari Suomisen kannattamana, että tekninen lautakunta edellyttää ympäristöystävällisemmän toimintamallin etsimistä ja kieltää aurauslumen kaatamisen vesistöihin.

Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen Niko Toivosen esittämällä lisäyksellä.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

